

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

22 березня 2017 року

м. Тернопіль

№ 11- рк/к

Про вжиття заходів щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень і розслідувань від 17.03.2017 № 19 «Про виявлені ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції» встановила наступне.

В ході реалізації повноважень щодо здійснення контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції територіальним відділенням, на підставі статті 3, пункту 12 частини першої статті 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», проводилось дослідження ринку надання платних медичних послуг, зокрема, щодо проведення платних медичних оглядів та видачі необхідних замовнику довідок (сертифікатів), медичними закладами Тернопільської області.

В Заліщицькому районі Тернопільської області платні медичні послуги, зокрема, проведення платних медичних оглядів та видача необхідних заявнику довідок (сертифікатів), надаються державною установою Заліщицькою центральною комунальною районною лікарнею (надалі Заліщицька ЦКРЛ, ЦКРЛ) (вул. С. Бандери, 86, м. Заліщики Тернопільської обл., 48600, ідентифікаційний код 02000659).

ЦКРЛ заснована Заліщицькою районною радою (надалі Районна рада) (вул. С.Бандери, 15, корпус Б, м. Заліщики Тернопільської обл., 48600, ідентифікаційний код 25780714). Районна рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (ЄДР), є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.

Дата державної реєстрації – 21.05.1997, дата запису в ЄДР – 21.01.2009, номер запису – 1 649 120 0000 000503.

Основний вид діяльності за КВЕД:

84.11 Державне управління загального характеру.

Відповідно до частини 2 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» обласні та районні ради є органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст, у межах повноважень, визначених Конституцією України, цим та іншими законами, а також повноважень, переданих їм сільськими, селищними, міськими радами.

В територіальних межах Заліщицького району Тернопільської області повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Районною радою.

Наказом головного лікаря ЦКРЛ від 21.12.2015 №129-од «Про тарифи на платні послуги, що надаються Заліщицькою центральною комунальною районною лікарнею» з 21.12.2015 введено в дію тарифи на платні послуги, що надаються ЦКРЛ.

До переліку платних послуг, які надаються лікарнею, зокрема, входять:

- обов'язковий первинний і періодичний профілактичний психіатричний медичний огляд;
- обов'язковий первинний і періодичний профілактичний наркологічний медичний огляд;
- медичний огляд для проведення медичної підготовки водіїв та кандидатів у водіїв транспортних засобів;
- медичний огляд для отримання дозволу на право отримання та носіння зброї громадянами;
- попередній профілактичний медичний огляд для отримання посвідчення водія транспортних засобів (крім випадків, коли медичні огляди проводяться за направленням органів державної служби зайнятості);
- медичний огляд для отримання виїзної візи (крім державних службовців та при виїзді на лікування за наявності відповідних медичних документів).

Тарифи на платні послуги, які надаються ЦКРЛ, затверджено рішенням Заліщицької районної ради від 15.12.2015 №20 «Про затвердження переліку розцінок на зубопротезування та тарифів на платні послуги, які надаються Заліщицькою центральною комунальною районною лікарнею» (надалі Рішення №20).

Попередні та періодичні медичні огляди кандидатів у водіїв та водіїв транспортних засобів.

Згідно з статтею 45 Закону України «Про дорожній рух» медичний і періодичний огляд кандидатів у водіїв і водіїв транспортних засобів проводиться з метою визначення здатності кандидатів у водіїв і водіїв до безпечного керування транспортними засобами. Зазначений огляд включає: попередні, періодичні, щозмінні передрейсові і післярейсові огляди, а також позачергові огляди, зумовлені необхідністю.

Проведення медичних оглядів водіїв транспортних засобів регулюються, зокрема:

- наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 31.01.2013 №65/80, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.02.2013 за №308/22840, яким затверджено «Положення про медичний огляд кандидатів у водіїв та водіїв транспортних засобів» (надалі - Положення про медичний огляд), іншими нормативно-правовими актами.

Положенням про медичний огляд передбачено, що медичні огляди кандидатів у водіїв та водіїв транспортних засобів проводяться медичними комісіями, що створюються в закладах охорони здоров'я. До складу медичної комісії входять лікар-терапевт (голова комісії), лікар-невропатолог, лікар-отоларинголог, лікар-офтальмолог, лікар-хірург.

Відповідно до п.2.2. Положення про медичний огляд, попередній (періодичний) медичний огляд включає в себе: загальне обстеження спеціалістами медичної комісії, лабораторне і функціональне обстеження (загальний аналіз крові та сечі, аналіз крові на цукор, ЕКГ, обстеження гостроти й полів зору, обстеження вестибулярного апарату, визначення групи крові та резус-фактора).

Згідно додатку 7 до рішення районної ради від 15.12.2015 №20, на попередній профілактичний медичний огляд для отримання посвідчення водія транспортних засобів встановлено тариф у розмірі 84,79 грн.

В дану послугу, відповідно до Положення про медичний огляд, включено аналіз щодо визначення групи крові та резус-фактора (вартість – 21.04 грн.).

Проте, в Калькуляції собівартості проведення періодичного огляду водіїв транспортних засобів для підтвердження права на керування транспортними засобами відповідних категорій, затвердженій головним лікарем Заліщицької ЦКРЛ, теж передбачено проведення аналізу на визначення групи крові та резус-фактора, що складає 21,04 грн.

При проведенні періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів повторне визначення групи крові та резус-фактора є недоцільним.

Отже, включення ЦКРЛ до Калькуляції собівартості проведення періодичного огляду водіїв транспортних засобів для підтвердження права на керування транспортними засобами відповідних категорій аналізу щодо визначення групи крові та резус-фактора є зайвим, відтак, тариф на послугу проведення періодичного огляду водіїв транспортних засобів для підтвердження права на керування транспортними засобами відповідних категорій є завищеним, що ущемляє інтереси споживачів даної послуги, які змушені сплачувати за її отримання додаткові кошти у розмірі 21,04 грн.

Таким чином, вказані дії Заліщицької ЦКРЛ містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які б були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Медична підготовка водіїв та кандидатів у водії транспортних засобів

На підставі та на виконання статті 48 Закону України «Про дорожній рух», згідно Порядку медичної підготовки водіїв та кандидатів у водії транспортних засобів (Порядок медпідготовки), затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.11.1997 №339, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.12.1997 за №591/2395, проводиться медична підготовка водіїв транспортних засобів.

Метою медичної підготовки водіїв транспортних засобів є оволодіння навичками надання первинної медичної допомоги постраждалим внаслідок дорожньо-транспортних пригод (ДТП), а також попередження дорожньо-транспортного травматизму завдяки сучасним методам профілактики вживання алкогольних та наркотичних речовин водіями транспортних засобів.

Медична підготовка водіїв та кандидатів у водії здійснюється за програмою, що складається з шести навчальних мікромодулів (загальною тривалістю 2 год. 30 хв.), теми яких:

- Загальні принципи та практичні методи серцево-легеневої реанімації;
- Вибрані питання дисмургії, накладання різних видів пов'язок, джгутів, іммобілізація, проведення протишокових заходів, транспортування травмованих внаслідок ДТП;
- Експертиза станів сп'яніння;
- Вплив наркотиків та алкоголю на життя людини. Наслідки їх вживання;
- Індивідуальна схильність до зловживання алкоголем та наркотиками. Різниця між вживанням та зловживанням алкоголем та наркотиками;
- Алкоголь, наркотики і залежність від них. Індивідуальні профілактичні програми дій.

Відповідно до наказу головного лікаря ЦКРЛ від 21.12.2015 №129-од, з 21.12.2015 введено в дію тариф на платну послугу з проведення медичного огляду для проведення медичної підготовки водіїв та кандидатів у водії транспортних засобів.

Проте, Порядок медпідготовки не передбачає проведення медичного огляду для проведення медичної підготовки водіїв та кандидатів у водії транспортних засобів.

Отже, Заліщицькою ЦКРЛ для проходження медичної підготовки водіями та кандидатами у водії транспортних засобів введено медогляд, який не передбачений чинним

законодавством, що ущемляє інтереси споживачів даної послуги, які змушені сплачувати за її отримання додаткові кошти.

Відтак, вказані дії Заліщицької ЦКРЛ містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які б були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Включення рентабельності до калькуляцій собівартості проведення медичних оглядів та оплати за проходження інтернатури студентами на контрактній умові навчання

До калькуляцій собівартості проведення медичних оглядів Заліщицькою ЦКРЛ включена рентабельність у розмірі 15%, що склало при проведенні:

- обов'язкового профілактичного наркологічного огляду - 7,27 грн.;
- медичної підготовки водіїв та кандидатів у водії транспортних засобів - 9,26 грн.;
- медичного огляду для отримання дозволу на право отримання та носіння зброї громадянами - 7,53 грн.;
- періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів для підтвердження права на керування транспортними засобами відповідних категорій - 11,06 грн.;
- медичного огляду для отримання виїзної візи при виїзді за кордон - 7,47 грн.

До оплати за проходження інтернатури студентами на контрактній умові навчання в Заліщицькій ЦКРЛ включена рентабельність у розмірі 15%, що склало 37,30 грн.

Слід зазначити, що Заліщицьку ЦКРЛ внесено до Реєстру неприбуткових установ та організацій та присвоєно ознаку неприбутковості: 0031- бюджетні установи.

Оскільки, ЦКРЛ є неприбутковою установою, внесення рентабельності до калькуляцій собівартості проведення медичних оглядів та оплати за проходження інтернатури студентами на контрактній умові навчання є безпідставним та ущемляє інтереси споживачів даних послуг, які змушені сплачувати за їх отримання додаткові кошти.

Відтак, вказані дії Заліщицької ЦКРЛ містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які б були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Тарифи на платні медичні послуги, що надаються ЦКРЛ затверджено Рішенням Районної ради №20, в якому, зокрема, зазначено: *«Розглянувши звернення головного лікаря Заліщицької центральної комунальної районної лікарні, керуючись статтями 43, 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»,, районна рада вирішила: Затвердити розцінки на зубопротезування та тарифи на платні послуги, які надаються Заліщицькою центральною комунальною районною лікарнею».*

Статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі Закон) не передбачено затвердження вартості платних медичних послуг районними радами.

Повноваження районних і обласних рад визначено статтями 43, 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Затвердження тарифів на платні медичні послуги не відноситься до повноважень районних рад.

Дії Заліщицької районної ради по затвердженню вартості медичних послуг, що надаються Заліщицькою ЦКРЛ, мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи вищевикладене, на підставі статей 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами і доповненнями), статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

РЕКОМЕНДУЄ:

Заліщицькій районній раді (вул. С.Бандери, 15, корпус Б, м. Заліщики Тернопільської обл., 48600, ідентифікаційний код 25780714) вжити заходи щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом скасування рішення від 15.12.2015 №20 «Про затвердження переліку розцінок на зубопротезування та тарифів на платні послуги, які надаються Заліщицькою центральною комунальною районною лікарнею».

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій адміністративної колегії необхідно повідомити Тернопільське обласне територіальне відділення **в термін до 22 травня 2017 року.**

За умови виконання положень рекомендацій провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розпочато не буде.

Члени колегії

Р.В.Лецишин, голова територіального відділення

Н.Є.Чорномаз, заступник голови територіального відділення

А.Г.Левченко, начальник першого відділу досліджень і розслідувань

Н.С.Біловус, начальник другого відділу досліджень і розслідувань